

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	14.05.2024 Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231550745
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi, isikukood:	XXX XXX (ik xxxxxxxxxxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	06.04.2023, 22.02.2024

Kahtlustatavale XXX XXX on kriminaalasjas 24231550745 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2, p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, ehk selles, et tema olles isik, keda on varasemalt Harju Maakohtu otsusega nr XXXXX süüdi tunnistatud KarS §121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, taas 22.02.2024 kellaajavahemikus 19.00-22.07 aadressil XXXX, XXXX kasutas füüsilist vägivalda oma abikaasa XXX XXX suhtes, mis seisnes selles, et XXX XXX võttis kannatanut XXX XXX kahe käega õlgadest kinni ning raputas. Raputamise tagajärjel kaotas kannatanu tasakaalu, kukkus põrandale ning lõi enda selja paremat poolt ja näo vasakut poolt. XXX XXX tegude tagajärjel on kannatanule XXX XXX tekitatud füüsilist valu ja kehavigastusi.

Varasemalt on XXX XXX esitatud kriminaalasjas XXXXXX kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, ehk selles, et XXX XXX taas 06.04.2023.a kella 22:00 paiku aadressil XXX, XXX asuvas korteris tõukas ühe korra käega oma abikaasat XXX XXX, mille tagajärjel kukkus kannatanu näoga vastu diivanilauda. Oma teoga tekitas XXX XXX kannatanule XXX XXX füüsilist valu ja kehavigastusi.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjade materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). KarS 121 lg 2 p 2, 3 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuriteoga (KarS § 4 lg 3).

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõtet tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

07.05.2024 ühendas prokuratuur kriminaalasjad 24231550745 ja 23231750482 ühiseks menetluseks ja põhiasja numbriks jäi 24231550745. XXX XXX tegu on kvalifitseeritav KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi.

Kannatanu avaldas lisaks kohtueelses menetluses antud ütlustele 07.05.2024 toimunud telefonivestluses prokurörile, et kahtlustatava tegevus mõlema juhtumi puhul ei olnud pahatahtlik, menetlusosaliste suhted on muutunud paremaks ja kannatanu ei soovi XXX XXX karistamist kriminaalkorras. XXX XXX puuduvad pretensioonid kahtlustatava vastu, sest tema hinnangul on mõlemad osapooled võimaldanud verbaalsel konfliktil minna füüsiliseks. Kannatanu väitel on ta ise teinud kõikidest juhtumitest järeldusi, on oma käitumist ja suhtumist muutnud ja on huvitatud nende suhte jätkamisest. Käesoleval ajal on olukord stabiilne, rahulik, rohkem agressiivset käitumist ei ole esinenud. XXX XXX on kindel, et XXX XXX käitumist on võimalik mõjutada ja toetada kohtuväliselt.

Käesoleva kriminaalasja materjalidest selgub, et XXX XXX on üks kehtiv kriminaalkaristus. Teda on Harju Maakohtu 02.02.2021 otsusega XXXXX karistatud samaliigilise kuriteo toimepanemise eest. Karistus on täidetud 2022. aastal. 14.05.2024 prokuratuuris toimunud kohtumisel kinnitas kahtlustatav XXX XXX, et ta on oma tegudest aru saanud ja kahetseb siiralt, et verbaalsed tülid lõppesid selliselt. Samuti selgitab kahtlustatav, et ta ei soovinud kuidagi kasutada vägivalda oma abikaasa suhtes, sest teda on varasemalt karistatud sama kuriteo toimepanemise eest. Nende kuritegude puhul on määravaks saanud kannatanu alkoholi tarvitamine ning XXX XXX tunnistas, et ta oleks pidanud arvestama sellise kannatanu seisundiga, ja ka sellega, et iga väiksem füüsilise jõu kasutamine kannatanu suhtes võis lõppeda tervisekahjustuste tekitamisega. XXX XXX nõustus temale määratud kohustustega. Ta kinnitas, et mõistab, et verbaalseid konflikte tuleb lahendada rahumeelselt, vägivalda kasutamata ja on nõus saama nõustamist.

Kehtiva Riigikohtupraktika (RKKK 12.11.2019, 1-18-7833 p 27) kohaselt ei loeta „KarS § 121 puhul karistatavaks selliseid tegusid, mis seisnevad teise inimese keha vähese intensiivsusega mõjutamises (nt kinniholdmises, pigistamises, tõukamises või trügimises), kui sellega ei kaasne tüüpilise tagajärjena tervisekahjustust või valuaistingut.“ Käesolevas kriminaalasjas on kahtlustatava tegude tagajärjel tekitatud kannatanule tervisekahjustusi. Oluline on aga arvestada, et kriminaalasja lahendamisel ei saa jätta kõrvale kaasnevaid asjaolusid ehk sündmustikku tervikuna. Samuti ei ole võimalik kahtlustatava tegu hinnata lahutatuna menetlusosaliste omavahelisi suhteid iseloomustavast kontekstist (RKKK 05.10.2021, 1-20-3046 p 33). Arvestades eelkirjeldatud ja kriminaalasjas tuvastatud asjaolusid, ei pea kahtlustatava poolt toimepandu käesoleval juhul ilmtingimata päädima kriminaalkorras süüdimõistmise ja kriminaalkaristusega.

Kõike eeltoodut arvestades leiab prokurör, et oportuneediprintsiibi rakendamine XXX XXX suhtes käesolevas kriminaalasjas on tulemuslikum, kui tema karistamine kriminaalkorras. Käesoleval juhul puudub avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks ning XXX XXX suhtes ei ole eri- ega üldpreventiivsetel kaalutlustel ilmtingimata vajalik kriminaalmenetluse jätkamine. Prokuröri hinnangul on riik täitnud talle antud karistuslikke volitusi piisavalt, kui isiku suhtes kohaldatakse KrMS § 202 lg 2 alusel määratud kohustusi.

XXX XXX on selgitatud, et kui kahtlustatav ei täida talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231550745 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

- **XXX XXX, ik XXXXXX tel XXXX, e-post: XXXXXX on kohustatud:**

2.1. registreerima ennast hiljemalt 17.05.2024 Sotsiaalkindlustusameti vägivallast loobumise tugiliini nõustamisele (P. Pinna 4, Tallinn/ Lubja 4, Tallinn; tel XXXXX, XXXXX; e-post XXXXXX) ja osalema nimetatud nõustamisel kriminaalmenetluse lõpetamisest alates 6 (kuue) kuu jooksul nõustaja poolt ette nähtud arv kordi ning järgima nõustaja poolt etteantud tegevusplaani. Nõustaja võib nõustatava edasi suunata individuaalsele nõustamisele või asjakohasesse sotsiaalprogrammi. Nõustamine lõpetatakse nõustaja või individuaalse nõustaja või sotsiaalprogrammi läbiviija kinnituse alusel. Tähtajaks määrata: 14.11.2024.

XXX XXX kohustub teavitama prokuröri Irina Tsugart kirjalikult e-posti aadressil irina.tsugart@prokuratuur.ee hiljemalt 17.05.2024 nõustajaga ühenduse võtmisest ning hiljemalt 20.06.2024 esimese nõustamiskorra läbimisest.

2.2. hoiduma vägivallast kannatanu XXX XXX suhtes – KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel. Tähtajaks määrata 14.11.2025.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendeid ei kohaldata.

KrMS § 217 alusel oli kinni peetud üks päev - 07.04.2023.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 2 DVD-plaati jätta kriminaalasja materjalide juurde.

5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: edastatud andmeid ei kustutata.

6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

7. Määruse koopia saadetakse kannatanule XXX XXX ja Sotsiaalkindlustusametile (XXX XXX).

8. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, teavitatakse sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.

9. Kannatanul on õigus:

- tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);

- taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;

- esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).

Mulle on selgitatud kriminaalmenetluse lõpetamise aluseid, olen nendest aru saanud, olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamise ja minule määratud kohustustega, samuti annan nõusoleku oma andmete edastamiseks vägivallast loobumise tugiliini nõustajale. Määruse olen kätte saanud. Olen

teadlik, et kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokuratuur kriminaalmenetluse KrMS § 202 lg 6 alusel.
